
REDACTIONEEL

Opleiding, persoonlijke kwaliteiten en geaardheid, de spreekkamer en de vrije natuur

Ons vak bestaat voor een belangrijk deel uit improviseren. We worden min of meer gedwongen in te spelen op verassingen en onverwachte manoeuvres van de cliënt. Als we niet creatief reageren en op het juiste moment spelen als de bal aan de voet ligt, zijn we te laat en lopen we achter de feiten aan. Of nog erger dan zijn we uitgepraat!

Kees Onderwater stapt uit de redactie, maar is natuurlijk nog lang niet uitgepraat. Na negen jaar redactiewerk besloot hij dat het welletjes was. Een indrukwekkende staat van dienst! Al bijna even indrukwekkend is het aantal artikelen dat in de loop der jaren van zijn hand is verschenen. Hij heeft als geen ander in de Amsterdamse praktijk zijn creativiteit gebruikt om in te kunnen spelen op de wensen en noden van de cliënten. Hierover heeft hij regelmatig verslag uitgebracht in ons tijdschrift maar ook in andere vakbladen. Vanaf deze plaats willen we opmerken dat Kees niet alleen ons tijdschrift maar ook het gedachtegoed van de sociale psychiatrie een goede dienst heeft bewezen. Zijn schrijverskunst heeft hij gebruikt om zijn kennis en visie op het vak aan ons over te dragen. Hij was een kritisch redactielid. Gelukkig heeft hij laten weten nog lang niet uitgepraat te zijn. Via ingezonden brieven, reacties of artikelen zullen we nog steeds van hem horen. Hij loopt dan natuurlijk wel achter de feiten aan! Kees bedankt voor je bijdragen en de tijd die je aan dit werk hebt willen spenderen.

Voor sommigen is de tijd aangebroken om te gaan. Gelukkig staat daar de komst van een nieuw redactielid tegenover. We zullen er een gewoonte van maken nieuwe redactieleden aan u

voor te stellen, ik voeg onmiddellijk daad bij woord. Mijn naam is Onno Kastelein en ik ben vanaf augustus 2002 betrokken geraakt bij het redactiewerk van SP. Twee maanden daarvoor ben ik afgestudeerd als SPV aan de Hogeschool van Amsterdam. Naast schrijven ben ik ook een fervent lezer en volg graag de ontwikkelingen van ons vakgebied. Ik acht het belangrijk dat SPV-en niet alleen nadenken over hun vak maar dat ook expliciteren en hun kennis het liefst op schrift stellen en ter discussie stellen. Ik ben werkzaam bij de Robert-Fleury Stichting in Gouda op de afdeling volwassenenzorg op de polikliniek en de deeltijdbehandeling.

In dit vaktijdschrift willen we vooral aandacht besteden aan de wijze waarop beroepsgenoten de verschillende ontwikkelde methoden, richtlijnen, procedures en protocollen in de praktijk van de sociale psychiatrie gebruiken. Daarnaast is het ook interessant te weten wat wordt gedaan met de theoretische kennis die tijdens de opleiding is vergaard, of die we tussen de lunch en de borrel in op congressen en nascholingsdagen krijgen voorgeschoteld. Er zijn mensen die zeggen dat methoden, protocollen en alles wat daar op lijkt niet deugen. 'We hebben', wordt dan gezegd, 'zo onze eigen stokpaardjes en een vertrouwd roer waar we op varen.' Als het gaat om discussie, taakafbakening en dat soort dingen worden ze van stal gehaald maar dat is het dan. Het zou een interessante discussie worden als we professionals om de tafel zouden zetten die verschillend over bovenstaande thema's denken. In het volgende themanummer willen we aandacht besteden aan de samenwerking met verschillende

disciplines in de sociale psychiatrie. Het gaat vooral om complementaire zorg en de wijze waarop taken inhoudelijk afgebakend worden. Wij roepen auteurs op om hieraan een bijdrage te leveren en op die manier professionals om de tafel te krijgen.

In dit nummer van Sociale Psychiatrie is geen sprake van een thema. Onze professie staat centraal, belicht vanuit een aantal invalshoeken. We besteden aandacht aan toekomstige aandachtsgebieden van sociale psychiatrie, over eigen praktijken en kwaliteiten, over kennis van de natuur, te nemen risico's bij buitenactiviteiten en de opleiding. Bij dit laatste punt willen we nog even stil staan. In een artikel wordt u op de hoogte gebracht van ontwikkelingen in het opleidingsveld. Achter de schermen wordt enorm hard gewerkt. Het bestuur is al vanaf november actief en in overleg met allerlei verschillende actoren om duidelijkheid te krijgen over de voornemens die er liggen om de MGZ opleiding in te passen in de nieuwe Europese structuur: het Bachelor-Master stelsel. Deze structuur geldt voor alle Europese opleidingen op HBO en universitair niveau. Die duidelijkheid is nodig om een beleid uit te kunnen zetten om de zorg voor mensen met complexe problemen vanuit een contextuele benadering te kunnen blijven garanderen. Dat kan natuurlijk alleen als cliënten en familieorganisaties en werkgevers, het draagvlak van onze zorgverlening, zich uitspreken over wenselijke zorg, de benodigde opleiding daarvoor en door welke beroepsgroep die zorg dan geleverd moet worden. Wij doen een oproep aan de leden en alle andere belanghebbenden om mee te denken over de toekomst van de opleiding en daarmee ook de zorg die geleverd moet worden.

Prof. Drs. J. van Londen en **Prof. Dr. M.A.J. Romme** hielden op verzoek van de strategiegroep sociale psychiatrie een lezing voor de in november jongstleden georganiseerde werkconferentie over de toekomst van de sociale psychiatrie. De bijdrage van Van Londen is getiteld *Over vraaggestuurde zorg in de ggz; over beïnvloedbaarheid van de samenleving met betrekking tot preventie van geestelijk lijden en de nieuwe rol van de sociale psychiatrie*. Romme gaat in op *Het sociale in de psychiatrie*. Deze inleidingen worden hier gepubliceerd om de leden te informeren en voedsel aan te reiken voor de toekomstige beroepsuitoefening. Van Londen en Romme hebben beiden een indrukwekkende staat van dienst ten aanzien van de GGZ en de sociale psychiatrie. Romme richt zich daarbij vooral op theorievorming voor de sociaal psychiatrische praktijk en Van Londen op de beleidsvoorbereiding en consequenties hiervan voor de praktijk. Beide auteurs dagen de beroepsgroep uit om in te gaan op vragen die zich in de praktijk voordoen, of zullen gaan voordoen. Vol verwachting kijken wij uit naar eventuele antwoorden uit de praktijk.

Bauke Koekkoek beschrijft in zijn artikel *Buitengewoon in beweging* de mogelijkheden van therapeutische buitenactiviteiten in de sociale psychiatrie. Er wordt beschreven wat de functie is van buitenactiviteiten in de sociale psychiatrie. En bij buitenactiviteiten gaat het niet om wandelen, fietsen of winkelen. Op een heldere wijze wordt ons duidelijk gemaakt hoe, waar, wat en voor wie deze vernieuwende therapeutische werkwijze van toepassing kan zijn. Voor iedereen die dacht dat hij al een spannend beroep had is dit artikel zeker het lezen waard.

Harold Wenning zegt in zijn artikel *ADHD, een volwassen benadering* dat ADHD niet alleen “in” is bij kinderen, maar ook bij volwassenen. De laatste jaren is er veel aanbod voor deze cliëntenpopulatie ontwikkeld. De auteur doet verslag van zijn praktijk en laat zien hoe samengewerkt kan worden met volwassen cliënten die last hebben van ADHD klachten. Die samenwerking kan individueel, met het systeem, via een groepsbehandeling en natuurlijk niet zonder de patiëntenvereniging plaatsvinden. De heer Wenning heeft een eigen praktijk en beschrijft op ons verzoek hoe dat in zijn werk gaat. Tevens kunt in dit nummer via een literatuurbespreking kennis nemen van dit onderwerp. Er worden twee boeken over ADHD besproken waarvan er een van de hand van de heer Wenning is verschenen.

Martin Morsman gaat in *GGZ verpleegkundige opleidingen, de historische context*, van het verleden naar de actuele ontwikkelingen in het onderwijs. Hoe zit het nu precies met het nieuwe opleidingsstelsel? De materie is

ingewikkeld, iedereen kent wel een stukje van het verhaal. Overigens is de actuele stand van zaken met reacties vanuit de NVSPV te vinden op de website (www.nvspv.nl). Een belangrijk bestanddeel van het stuk is het historisch perspectief. Hij is opmerkelijk inventief en zoekt nadrukkelijk naar samenwerking en komt uiteindelijk tot constructieve aanbevelingen voor opleidingsland en schroomt niet om de term “Regering van Nationale Eenheid” in de mond te nemen.

Michiel Louter is SPV i.o. maar een afgestudeerde journalist. Hij brengt verslag uit van de afgelopen studiemiddag over Maatschappelijke Steun Systemen. Buurtgericht werken en vooral met cliëntgestuurde projecten, zijn onontbeerlijke ingrediënten. Als we hem mogen geloven zijn SPV-en vooral aan de bar goed in het werken aan Steun systemen en doen zij dit minder gemakkelijk voor een microfoon.

Onno Kastelein
Ivonne van der Padt